

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 14. februar 2006
Kontor: Færdsels- og våbenkontoret
Sagsnr.: 2005-5000-0041
Dok.: RKK40237

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

Forslag til ændring af våbenloven, straffeloven og krigsmaterielloven (Masseødelæggelsesvåben mv.)

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret og retten i Odense, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Politiforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Institut for Menneskerettigheder, Danmarks Rederiforening, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Fagligt Fælles Forbund, Dansk Industri og HTS.

I forhold til det lovforslag, der har været sendt i høring, har Justitsministeriet:

- tilføjet en bestemmelse i våbenlovens § 5, stk. 3, hvorefter forbuddet i stk. 1 mod masseødelæggelsesvåben mv. ikke omfatter transporter, der gennemføres uden for Danmark, herunder om bord på dansk indregistreret fartøj, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben. Bestemmelsen skal sikre, at danske virksomheder kan medvirke til transporter, der gennemføres inden for rammerne af de traktater om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben,

som Danmark har tiltrådt. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.,

- tilføjet et afsnit i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2., der uddyber, hvorfor lovforslagets definition af masseødelæggelsesvåben mv. ikke i alle henseender svarer til de definitioner, der er indeholdt i de forskellige internationale traktater om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, og
- tilføjet et afsnit i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.5., hvori det præciseres, at dispensationer af mere generel karakter fra forbuddet mod masseødelæggelsesvåben mv. efter omstændighederne vil kunne meddeles civile statslige myndigheder, som deltager i CBRN-beredskabet (beredskabet mod kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare hændelser), f.eks. Beredskabsstyrelsen og Statens Seruminstitut.

Præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret og retten i Odense, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Institut for Menneskerettigheder, Erhvervsflyvningens Sammenslutning og Fagligt Fælles Forbund har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Danmarks Rederiforening har afgivet høringssvar i samarbejde med Rederiforeningen for Mindre Skibe og Danmarks Skibsmæglerforening.

Indledningsvis bemærkes det, at Danmarks Rederiforening i sit høringssvar synes at antage, at bestemmelsen i våbenlovens § 8 indebærer, at det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben i våbenlovens § 5 ikke omfatter transporter af masseødelæggelsesvåben, der udføres ”på vegne” af militære myndigheder.

Rederiforeningen bemærker i øvrigt, at det må sikres, at Danmarks forpligtelser i forhold til konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartens sikkerhed (SUA) og dansk politik i forhold til traktaten om ikke-spredning af kernevåben (NPT) fastholdes herunder særligt, at Danmark anerkender P5-landenes ret til at have atomvåben og få transporteret disse våbentyper inden for rammerne af anerkendte ikke-spredningsarrangementer.

Rederiforeningen finder bl.a., at den i lovforslaget foreslåede definition af masseødelæggelsesvåben er for bred og upræcis i forhold til bestemmelserne i IMO's ændringsprotokol til konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartens sikkerhed (SUA) om kriminalisering af søtransport af masseødelæggelsesvåben.

Det anføres ligeledes, at det foreslåede forbud mod transport af masseødelæggelsesvåben er for generelt i forhold til ændringsprotokollen til SUA, hvor der opstilles mere præcise regler om, hvilke transportere der er forbudte. Det anføres bl.a. i den forbindelse, at kun forsætlige overtrædelser af forbuddet mod at transportere masseødelæggelsesvåben bør kunne strafpålægges.

Herudover kan foreningen tilslutte sig de foreslåede ændringer af straffeloven og krigsmaterieloven.

Efter Justitsministeriets opfattelse omfatter undtagelsesbestemmelsen i våbenlovens § 8, stk. 1, hvorefter bl.a. våbenlovens § 5 ikke gælder for militære myndigheder, kun handlinger, der udføres af de militære myndigheder selv. Justitsministeriet er således ikke enig i Rederiforeningens antagelse om, at det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben mv. i våbenlovens § 5, stk. 1, ikke omfatter transportere af masseødelæggelsesvåben mv., der udføres "på vegne af" militære myndigheder.

En udvidelse af undtagelsesbestemmelsen i våbenlovens § 8, stk. 1, til også at omfatte handlinger, der udføres af andre "på vegne af" militære myndigheder, vil efter Justitsministeriets opfattelse medføre en grundlæggende indskrænkning af forbuddet i § 5, stk. 1.

Derimod er Justitsministeriet enige i, at der bør skabes mulighed for, at danske skibe mv. kan transportere masseødelæggelsesvåben mv. under forudsætning af, at dette sker i overensstemmelse med de internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, herunder traktaten om ikke-spredning af kernevåben (NPT).

I forhold til det lovudkast, der har været sendt i høring, har Justitsministeriet derfor nu i den foreslåede § 5, stk. 3, indsat en bestemmelse, som fastslår, at forbuddet mod transport af masseødelæggelsesvåben ikke skal omfatte transportere, der gennemføres uden for Danmark, herunder om bord på dansk indregistreret fartøj, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, som Danmark har tiltrådt. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.

Med hensyn til Rederiforeningens kritik af definitionen af masseødelæggelsesvåben, bemærker Justitsministeriet, at bestemmelserne i ændringsprotokollen til SUA om forbud mod søtransport af masseødelæggelsesvåben må anses som minimumsregler, og at der derfor intet er til hinder for, at man fra dansk side indfører et vidererækkende forbud mod transport af masseødelæggelsesvåben.

Hertil kommer, at transportforbuddet i SUA – i modsætning til våbenloven – bl.a. også omfatter produkter, der både kan anvendes som våben og til fredelige, civile formål (såkaldte dual-use produkter). Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.3.

Hvad angår tilregnelseskravet bemærker Justitsministeriet, at det foreslåede forbud mod transport af masseødelæggelsesvåben mv. i våbenlovens § 5, stk. 1, omfatter både forsætlige og uagtsomme handlinger. Dermed følger lovforslaget det almindelige udgangspunkt i dansk ret om, at særlovsovertrædelser kan straffes ved såvel forsætlige som uagtsomme overtrædelser.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at man – under hensyn til kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våbens ekstraordinære farlighed og den stadig stigende trussel, som spredning af sådanne våben udgør mod international fred og sikkerhed – med rimelighed kan stille krav om, at alle aktører, herunder transportfirmaer, udviser agtpågivenhed i forhold til handlinger, der kan indebære en overtrædelse af forbuddet mod masseødelæggelsesvåben mv. i våbenlovens § 5 stk. 1.

HTS har som høringspart for DTL og Danske Speditører udtrykt sin generelle støtte til det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben mv. Det roses bl.a., at forslaget skaber en mere klar hjemmel til strafforfølgning på området og desuden sender et klart signal om, at handlinger inden for dette område medfører et særligt ansvar hos virksomheder og myndigheder.

HTS gør dog bl.a. opmærksom på, at det kan være vanskeligt for transport og logistikvirksomheder i alle tilfælde at vurdere, om det gods, der fragtes, kan falde ind under lovforslagets område, da der ikke findes en konkret opstilling af, hvilke typer og arter af våben mv., der er omfattet. Herved kan en transport- eller logistikvirksomhed, som f.eks. udfører transport af stykgods, uforvarende komme til at medføre godsarter, der er omfattet af lovforslagets område, uanset at der i transportpapirerne er angivet et korrekt navn for den pågældende type af våben eller lignende, der er omfattet af lovforslaget.

I den sammenhæng synes HTS at antage, at virksomheder, der måtte komme i den situation, kun bliver straffet, hvis handlingen er foretaget forsætligt eller groft uagtsomt.

Simpelt uagtsomme overtrædelser af foreslåede forbud i våbenlovens § 5, stk. 1, vil kunne straffes. Der henvises til bemærkningerne til Rederiforeningens høringssvar ovenfor. Justitsministeriet er således ikke enig i HTS' antagelse om, at det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben mv. i våbenlovens § 5, stk. 1, kun omfatter forsætlige og groft uagtsomme overtrædelser.

Dansk Industri støtter det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben mv. i våbenlovens § 5, stk. 1.

Fra Dansk Industris side finder man det dog vigtigt at fastholde, at forbuddet specifikt tager sigte på anordninger, der gennem spredning af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben har til formål at dræbe eller skade mennesker eller forvolde betydelig tings- eller miljøskade, samt fremføringsmidler, der er specielt udformede eller modificerede til at indgå i sådanne våben. Masseødelæggelsesvåben mv. må således ikke i denne forbindelse komme til at omfatte produkter, der kan anvendes til andet formål eller f.eks. advarselssystemer og beskyttelsesudstyr til de pågældende masseødelæggelsesvåben. Den sidste type udstyr udgør et vigtigt element i forbindelse med beskyttelse af civilbefolkningen og bør ikke underlægges unødige forbud eller begrænsninger.

Dansk Industri bemærker i den sammenhæng, at begrebet ”specielt udformet” tidligere har været genstand for divergerende opfattelser, og anbefaler derfor, at der formuleres en definition på dette begreb.

For så vidt angår EU’s forordning om torturinstrumenter mv. kan Dansk Industri tilslutte sig, at det bør fremgå udtrykkeligt af våbenlovens § 6, at det område, hvor forordningens artikel 5 overlapper våbenlovens § 6, stk. 1, skal behandles efter forordningen.

Med hensyn til de foreslåede ændringer i krigsmaterielloven bemærker Dansk Industri bl.a., at disse ændringer vil give mulighed for, at danske virksomheder kan få del i de teknologiske, økonomiske og udviklingsmæssige muligheder, som de ændrede sikkerhedspolitiske forhold har medført. Hertil kommer, at en styrket udvikling og produktion i Danmark vil give mulighed for øgede arbejdspladser inden for denne sektor.

Justitsministeriet bemærker, at forbuddet mod masseødelæggelsesvåben i våbenlovens § 5, stk. 1, kun omfatter kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben samt fremføringsmidler og dele, der er specielt udformede eller modificerede til sådanne våben. Advarselssystemer og beskyttelsesudstyr falder således uden for bestemmelsens område.

For så vidt angår forslaget om at formulere en definition af begrebet ”specielt udformet” er det Justitsministeriets opfattelse, at det næppe vil være muligt at fremkomme med en mere præcis sproglig beskrivelse end den i lovforslaget indeholdte. Ministeriet bemærker, at der i alle tilfælde må foretages en konkret vurdering af det pågældende produkt og dets anvendelsesområde.